

सनेयमश्च गां वास आत्मानं तव पूरुष ॥ ७८ ॥

हे ओषधीः ओषधयः हे मातरः जगन्निर्मात्र्यः भोजनदानव्याध्यपगमादिभिरुप-
कर्त्र्यः हे देवीः देव्यः वो युष्मान्प्रति इति अमुना वक्ष्यमाणविधिना तत्प्रसिद्धं
मदभीष्टमुपब्रुवे वच्मि प्रार्थयामि । इति किम् तदाह हे पूरुष यज्ञपूरुष तव प्र-
सादादश्च ह्ये गां धेनुं वासो वस्त्रमात्मानं शरीरमहं सनेयं सम्भजेयम् वन पन
सम्भक्तौ लिङ् यज्ञपूरुषं प्रति मया यदश्चादिकं प्रार्थ्यते तदोषधिभिरनुमन्तव्यमि-
त्योषधिप्रार्थनमिति भावः ॥ ७८ ॥

अश्वत्ये वो निषदनं पर्णे वो वसतिष्कृता ।

गोभाज इत्किलासथ यत्सनवथ पूरुषम् ॥ ७९ ॥

हे ओषधयः वो युष्माकमश्वत्ये आश्वत्यामुपभृति स्तुचि निषदनं स्थानं भव-
ति हविषां तत्र स्थापनात् किं च वो युष्माकं पर्णे पलाशे पर्णमय्यां जुह्वां व-
सतिः स्थितिः कृता अध्वर्युणा होमार्थं जुह्वां स्थापनात् अश्वत्यपर्णाशब्दाभ्यां तद्धि-
तप्रत्ययलोपश्चान्दसः अथापि तद्धितेन कृत्स्नवन्निगमा भवतीति यास्कोक्तेः [निरु-
२. ५. (37.)] । हविर्भूता ओषधयः प्रार्थ्यन्ते किलेति विद्याप्रकर्षे इत् एवार्थे हे
हविर्भूता ओषधयो यूयमग्नौ जुताः सत्यो गोभाजः असथ भवथ गामादित्यं भज-
तीति गोभाजः अग्नौ प्रास्ताहुतिः सम्यगादित्यमुपतिष्ठत इति स्मृतेः ॥ यद्वा अ-
श्वत्ये वो निषदनमश्वत्ये फलिते सर्वोषधीनां फलवत्त्वात् पर्णे वो वसतिः कृता
पलाशे च फलिते व्रीह्यादीनां फलितत्वात् अत एव यूयमुक्ताः सत्यो गोभाजो
भूमिभाज एव किलासथ भवथ । गौर्नादित्ये बलीवर्दे मखभेदः ऋषिभेदयोः । स्त्रि-
यां स्याद्विशि भारत्यां भूमौ च सुरभावपीति कोशात् । किमर्थमिदमित्यत आह यत्
यस्मात्कारणात् पूरुषं यज्ञमानं यूयं सनवथ सेवधमन्नदानेन पोषयथ तस्मादश्व-
त्यादिस्थानमित्यर्थः अश्वत्ये पलाशे च वः स्थानम् देवाधिष्ठानादश्वत्यो लोके
नतिप्रदक्षिणादिना पूज्यते पलाशश्चेध्मादिद्वेपेण एवमश्वत्यादिद्वेपेण यूयं भूभाजः
स्य शेषं पूर्ववत् । अस्तेः शपि असथेति वृषं लटि सनवतिः (38.) परिचर्यार्थः
॥ ७९ ॥